

# Isojoen työsuojelun toimintaohjelma 2016-2018

## JOHDANTO

Työsuojelun perustehtävä on tukea työssä jaksamista, työhyvinvointia ja työturvallisuutta tasa-arvoisesti.

Työsuojelun toimintaohjelmassa määritellään työsuojelun yleiset toimintalinjat. Työnantajalla on oltava turvallisuuden ja terveyden edistämiseksi ja työntekijöiden työkyvyn ylläpitämiseksi tarpeellista toimintaa varten ohjelma, joka kattaa työpaikan työolojen kehittämistarpeet ja työympäristöön liittyvien tekijöiden vaikutukset. Työsuojelutoimintaa ohjaa työturvallisuus lainsäädäntö.

Työsuojelu on työympäristön jatkuvaa seuranta ja kehittämistä. Työsuojelun tavoitteena on tukea henkilöstön työkykyä, fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia sekä poistaa työolojen haittoja.

Työsuojelun toimintaohjelmaa tullaan kehittämään ja käsittelemään työsuojelutoimikunnassa. Asiakirja on hyväksytty Isojoen kunnanhallituksessa xx.xx.xxxx ja se tiedotetaan koko henkilöstölle työpaikkakäynneillä.

## TAVOITTEET

Jokaisella työntekijällä on oikeus tulla kohdatuksi yksilönä ja jokaisella on vastuu paitsi omasta, myös yhteisestä turvallisuudesta ja voimavarojen ylläpitämisestä. Työsuojelua koskevat tiedot ovat kaikkien nähtävissä työpaikan työsuojelukansiossa ja kunnan internet-sivuilla työntekijälle-kohdassa.

Työsuojelutoiminta on pääosin ennakoivaa toimintaa. Sen tulee olla osa työyhteisöjen jokapäiväistä toimintaa ja sen suunnittelua. Työnantaja ja esimiehet vastaavat työsuojelun toteutumisesta omalla tehtäväalueellaan. Lisäksi jokaisen työyhteisön jäsenen tulee käytettävissään olevin keinoin huolehtia omasta ja muiden työntekijöiden työoloista, turvallisuudesta ja terveydestä.

Työsuojelun tavoitteena on vähentää ja poistaa työssä sekä työoloissa esiintyviä terveyden vaaroja ja haittoja. Tavoitteena on kehittää työtä ja työoloja sellaisiksi, että ne edistävät työntekijän terveyttä, turvallisuutta ja viihtyvyyttä työssä. Hyvä ja turvallinen työympäristö edistää myös toiminnan tuloksellisuutta.

## TYÖSUOJELUTEHTÄVÄT JA – VASTUUT

Työturvallisuuslain (738/2002) mukaan työnantaja on tarpeellisilla toimenpiteillä velvollinen huolehtimaan työntekijöiden turvallisuudesta ja terveydestä työssä. Työnantajan on jatkuvasti tarkkailtava työympäristöä, työyhteisön tilaa ja työpaikkojen turvallisuutta sekä toteutettujen toimenpiteiden vaikutusta työn turvallisuuteen ja terveyteen.

## **Työnantaja eli ylin johto**

Työnantaja eli ylin johto on velvollinen huolehtimaan siitä, että hänen organisaationsa on työsuojelun näkökulmasta kunnossa. Tämä edellyttää sitä, että eri tasoille on määritelty vastuut, velvollisuudet ja toimivaltuudet.

Ylin johto määrittelee turvallisuusjohtamisen linjat, huolehtii toimintaedellytyksistä ja turvallisuuden hallintajärjestelmistä sekä valvoo työsuojelutoimintaa.

Kunnanjohtaja ylläpitää ja kehittää yhteistoimintaa työpaikalla. Kunnanjohtaja ja työsuojelupäällikkö toimivat työnantajan edustajina työsuojelutoimikunnassa. Kunnanjohtaja työsuojelupäällikön työparina.

Työsuojelutoimikunta laatii työturvallisuusohjeita ja tiedottaa niistä. Osastopäälliköt hankkivat ja valvovat laitteita, organisoivat välitöntä työturvallisuusvalvontaa, tukevat esimiehiä ja raportoi ylöspäin.

Lähiesimiehet vastaavat muun muassa työympäristön, koneiden, laitteiden ja työmenetelmien valvonnasta sekä työntekijöiden opastuksesta.

## **Työntekijä**

Työntekijä ei ole pelkästään työsuojelun kohde, vaan työturvallisuuslaki (738/2002) velvoittaa myös työntekijää toimimaan aktiivisesti työsuojeluasioissa. Työntekijän on noudatettava työnantajan toimivaltansa mukaisesti antamia määräyksiä ja ohjeita. Työntekijän on noudatettava työnsä ja työolosuhteiden edellyttämää, turvallisuuden ja terveellisyyden ylläpitämiseksi tarvittavaa järjestystä sekä huolellisuutta ja varovaisuutta. Työntekijän on työpaikalla vältettävä sellaista muihin työntekijöihin kohdistuvaa häirintää ja muuta epäasiallista kohtelua, joka aiheuttaa heidän turvallisuudelleen tai terveydelleen haittaa tai vaaraa.

Työntekijän on viipymättä ilmoitettava *työnantajan edustajana toimivalle esimiehelle ja tarvittaessa työsuojeluvaltuutetulle* työolosuhteissa, -menetelmissä tai -välineissä havaitsemistaan vioista tai puutteellisuuksista, jotka voivat aiheuttaa haittaa tai vaaraa työntekijän terveydelle.

## **Työsuojeluhenkilöstö**

Työsuojeluhenkilöstön tehtäviä ja työsuojelun yhteistoimintaa määrittelee työsuojelun valvontalaki (44/2006). Isojoen kunnan työsuojeluhenkilöstö toimii yhteistyössä henkilöstöpäällikön, esimiesten, työntekijöiden ja työterveyshuollon kanssa.

Työsuojelupäällikkö toimii linkkinä työnantajan ja työntekijöiden välillä sekä huolehtii yhteistoiminnan sujuvuudesta. Yhteistoiminta tarkoittaa esimerkiksi työsuojelutoimikuntaa ja sen säännöllisiä kokouksia, yhteistyössä tehtävää kehittämissuunnitelmien laadintaa sekä päällikön ja työsuojeluvaltuutetun keskinäistä yhteydenpitoa. Työsuojelupäällikkö auttaa työnantajan työsuojelutiedon hankinnassa esimerkiksi seuraamalla lainsäädäntöä ja selvittämällä ulkopuolisten asiantuntijoiden tarvetta. Hän myös avustaa työnantajaa yhteistoiminnassa työterveyshuollon ja muiden työsuojelun asiantuntijatahojen kanssa. Lisäksi hän avustaa työnantajaa työsuojeluviranomaisten kanssa tehtävässä yhteistyössä ja osallistuu työsuojelutarkastuksiin. Viran tehtäviin sisältyy myös tehtävien sallimissa rajoissa ennaltaehkäisevä työ kuten työhyvinvoinnista huolehtiminen. Työssä ollaan yhteistyössä kuntien johtoryhmien ja työterveyshuollon kera.

Työsuojeluvaltuutettu edustaa henkilöstöä työpaikan työsuojeluyhteistoiminnassa sekä suhteessa työsuojeluviranomaisiin. Hän perehtyy työoloihin sekä työntekijöiden turvallisuuteen ja terveyteen vaikuttaviin asioihin ja ottaa selvää työsuojelusäännöksistä. Työsuojeluvaltuutettu kiinnittää työntekijöiden huomiota työturvallisuuteen ja – terveyteen liittyviin asioihin. Hän toimii myös työntekijöiden edustajana työsuojelutoimikunnassa.

### **Työsuojelutoimikunta**

Työsuojelutoimikunnan muodostavat työnantajan edustajina kunnanjohtaja, työsuojelupäällikkö, työntekijäpuolta edustavat työsuojeluvaltuutetut sekä heidän ensimmäiset varavaltuutettunsa. Asiantuntijajäsenenä osallistuu työsuojelutoimikuntaan työterveyshoitaja. Tarvittaessa toimikuntaan pyydetään muita asiantuntijoita. Palaverit pidetään vähintään neljästi vuodessa.

Työsuojelutoimijoiden yhteystiedot löytyvät työpaikan työsuojelukansiossa ja kunnan internet-sivuilla työntekijälle-kohdassa.

### **Työterveyshuolto**

Järjestämistapa

Suupohjan peruspalveluliikelaitoskuntayhtymän työterveyshuolto

Työterveyshuollon yhteyshenkilö

Työterveyshoitaja Silja Lähdesmäki

Työterveyshuollon osastonhoitaja Sari Antinluoma-Rintakomsi

Työterveyshuollon ylilääkäri Kirsi Tuominen

Työterveyshuolto kattaa sopimuksen mukaiset lakisääteiset tehtävät ja kokonaisvaltaisen sairaanhoidon sekä työpaikkaselvitykset.

Tarkastusten tavoitteena on terveysriskien ja työstä johtuvien terveyshaittojen löytäminen varhaisessa vaiheessa sekä vajaakuntoisten työssä selviytymisen tukeminen tarvittaessa myös kuntoutuksellisin menetelmin.

Työpaikan työsuojelutoiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa on työsuojelu- ja työterveyshuoltohenkilöstön välinen yhteistyö ensiarvoisen tärkeää.

### **Työsuojelun kehittämistavoitteet**

Työsuojelutoimikunnan ajankohtaiset tavoitteet määritellään vuositasolla

työsuojelutoimikunnassa yhteisesti sovittujen kehittämistarpeiden pohjalta.

Kehittämistarpeissa tulee huomioida myös työterveyshuollon ja työhyvinvointia ylläpitävän toiminnan tavoitteet.

Johtamisen kehittämisessä korostetaan esimiesten vastuuta työpaikkojen työsuojelun edistämiseksi. Sekä velvollisuutta huolehtia henkilöstön työkyvyn ylläpitämisestä, sitouttamisesta ja vaikutusmahdollisuuksien lisäämisestä erityisesti muutostilanteissa.

Isojoen kunnassa noudatetaan hyväksytyjä toimintaohjeita, osa tarkennettuna toimipaikkakohtaisesti

- varhaisen tuen malli
- päihdeohjelma
- väkivallan uhka työpaikalla
- häirinnän ja epäasiallisen kohtelun ohjeistus (Ollahanpas ihmisiksi)
- Työterveyshuollon toimintasuunnitelma

## **Työsuojelun keinot**

- sairauspoissaolojen seuranta
- työsuojeluilmoitukset
- vaarojen tunnistaminen ja riskien arviointi
- tiedottaminen
- työkykyä ylläpitävä toiminta
- yhteistyö työterveyshuollon kanssa
- uusien toiminta mallien käyttöön otto
- eri toimijatahojen sitouttaminen ja yhteistyö

## **Työsuojeluasioiden huomioonottaminen toiminnassa**

Suunnittelu-, kehittämis- ja hankintatoimi

Työturvallisuuteen, työterveyteen ja työkykyyn liittyvät tekijät tulee ottaa huomioon työtiloja suunniteltaessa ja uudistettaessa, hankittaessa työvälineitä ja kalusteita sekä muissa työoloihin vaikuttavissa muutostilanteissa. Ensiarvoisen tärkeää on selvittää näitä asioita käyttäjien kanssa.

Perehdyttäminen ja työnohjaus

Ammattitaito ja työn hallinta sisältävät myös sen, että työtehtävät suoritetaan turvallisesti ja terveellisesti sekä työhön liittyvät riskit tunnistetaan. Näihin asioihin pyritään tehokkaasti vaikuttamaan perehdyttämis- ja työnohjustilanteissa.

Työsuojelullisten näkökohtien huomioiminen ja turvallisiin toimintatapoihin ohjaaminen on olennainen osa työhön perehdyttämistä ja opastusta. Perehdyttämiseen sisältyy paitsi kyseisen vastuuyksikön turvallisuus, myös Isojoen kunnan yhteiset ohjeistukset.

Koulutus ja tiedotus

Työsuojeluhenkilöstön koulutukseen tullaan varaamaan vuosittain määrärahaa budjetoinnin yhteydessä. Lisäksi varaudutaan myös henkilökunnan yleiseen työsuojelukoulutuksen kustannuksiin. Työsuojeluhenkilöstö osallistuu työsuojelun koulutustilaisuuksiin toiminnan tarpeen mukaisesti. Työsuojelun tiedotustoiminnasta vastaavat työsuojelutoimikunta ja työsuojelupäällikkö. Tarvittaessa työsuojelun toimijat järjestävät informaatiotilaisuuksia ajankohtaisista aiheista joko työyksikölle tai laajemmin.

## **Toimintaohjelman seuranta ja ylläpito**

Toimintaohjelma tarkistetaan vuosittain työsuojelutoimikunnassa ja tarvittaessa siihen tehdään muutoksia. Seurannasta ja ylläpidosta vastaa työnantajan edustajana työsuojelupäällikkö ja kunnanjohtaja.

Ajantasainen toimintaohjelma löytyy työpaikan työsuojelukansiosta ja kunnan internet-sivuilla työntekijälle-kohdasta.

## **TYÖSUOJELUN KEHITTÄMISTAVOITTEET VUODELLE 2017**

- 1. Riskienarvioinnin toteuttaminen 30.9.2017 menessä kaikissa toimipisteissä**
- 2. Ilmoitusmenettelyn tiedottaminen ja sitouttaminen. Toteutus: esimiehet ja työsuojelupäällikkö**
- 3. Työsuojelutoimijoiden koulutus/täydennyskoulutus. Toteutus: Työsuojelutoimikunta**